

22140171

SERBIAN A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SERBE A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
SERBIO A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Friday 9 May 2014 (morning)

Vendredi 9 mai 2014 (matin)

Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Напишите књижевну анализу само **једнога** текста. У своме одговору морате обухватити оба дата усмеравајућа питања.

1.

Вук

Изненадни, велики снегови, какве ни старци нису упамтили, одагнаше од нашег села све путнике и госте, али привукоше друге, нежељене намернике: вукове. Снег је падао данима, у густим, тешким пахуљама. Небо се прилепи уз земљу, вече и јутро се стопише. Снег нарасте до прозора, поравна увале и избриса плотове и међе. Пртину ни до бунара ни до штале нисмо успели да направимо – док бисмо захватили воде и нахранили стоку, снег би завејао наше стопе.

Сваки људски траг ишчезну под снежном белином. Али када се невреме стиша, већ прве ноћи, месечне и мразовите, појавише се чопори вукова, ударише на торове, доста оваца однесоше и још их више оставише покланих. Тако учинише и следеће ноћи. Наши пси су престрашено цвилели на праговима, бесомучно гребући врата не бисмо ли их пустили унутра; а ако би се који и осмелио и јурнуо на вукове, за тили час би био раскомадан.

Село устаде да се брани од напасти. Ископасмо јаме, постависмо гвожђа, затровасмо неколико јагњади (своје псе везасмо) и појачасмо ограде торова. Али мало успеха имасмо. Боље среће нису били ни ловци са својим кремењачама и сачмарицама; или су рђаво гађали, или их је у заседи сан варао, или су чекали на месту које су вукови обилазили као ђаво око крста.

Све у свему, док су нам вукови отели и поклали око стотину брава, све лојастижег до лојастижег, ми их – што убисмо што похватасмо – избројасмо свега четири, и то изнемогла и онемоћала; предводници и самотњаци осташе нам ван руке, на снежним бреговима изнад села, одакле су ноћу отегнуто завијали да нас је и у сну ледена језа подилазила. Побеснели и огладнели почеше да нападају и чељад.

А сеоског воденичара растргоше ноћу, да од целог човека на снегу оста мало смрзнуте крви, шубара, парчићи одела и цокуле. На једног младића кидисаше у шуми, али им он измаче на дрво и ту оста равно пола дана, готово смрзнут, узалуд дозивајући у горској пустињи да му неко прискочи у помоћ. [...] И још на многе људе су насртали, али су ови срећно прошли: умакавши на дрво, запаливши ватру, или их растерујући гвозденим вилама, од којих се као од ножа, не одвајаху.

Али највећа несрећа коју ова напаст нанесе селу деси се при крају зиме, кад је већ снег био почео да копни и кад су се вукови спремали да се повуку у планину и да се коте и брину о својој младунчади – како им то природа налаже. У свом опроштају до идуће зиме, они са извора уграбише најлепшу девојку села, јединицу сеоског газде, човека коме су припадали најбољи пашњаци, воћњаци и плавне њиве. Поред извора несрећни отац нађе само преврнути крчаг и стопе огромног вука које су се губиле у леденој планини.

Од крви ни трага. Цело село обузе жалост, а највише њене најближе: родитеље и родбину. Неизмерна жалост обузе сеоске момке, па чак и оне чију је руку девојка одбијала. Тај догађај дирну срца и завидних девојака. Скупи се потеря да се бар нешто, кости или прамен косе, нађе од несрећнице. Али од вукова ни трага ни гласа. Била је ударила југовина, снег се топио, трагова није било, а пси су се, опијени мирисом пролећног биља, вртели у кругу, не распознајући вучји задах.

40 Изгубисмо сваку наду да ћемо од најлепше сеоске девојке ишта, селу и њенима за помен, наћи. Тужни отац јој на самом улазу у гробље подиже леп споменик, у чијој близини засади три млада бора. Другу зиму спремније дочекасмо. [...] Посаветовасмо се и решисмо да трећу зиму још спремније дочекамо како бисмо једном за свагда истребили вукове или их тако добро удесили да ће наше село обилазити као уклето место.

45 После првих снегова, наш шумар донесе вест која нас, иако у њу нисмо веровали, потпуно збуни: њега су били опколили вукови и он би и поред своје двоцевке вероватно награбусио да у близини није пролазила нека свадба па се звериње од вике сватова и јеке таламба са разбежало. Шумар је тврдио да је поред једног огромног вука видео живу најлепшу девојку нашега села, додуше мало налик на вучицу, окружену вучићима, вероватно својим младунчадима.

50 Добро се уверио да је то наша лепотица: иако је ишла четвороношке, она је задржала свој пређашњи, људски облик. – Још увек је лепа, најлепша од свих! – рече шумар, додавши да и вучићи имају главу налик на људску. Бунца, престрављен, казасмо. Убрзо се показа да шумар све то није ни сањао ни измислио. Све је указивало да се међу вуковима налази
55 људска рука и људска памет: на торовима смо налазили отворене капије, а гвожђа одапета и празна.

Јаме су нам биле затрпане и разоткривене, а затрована јагњад освањивала су пред нашим праговима око којих су цркавали наши пси. Умало да се закрвимо међу собом, сумњајући да неко од нас, сулуд, омета истребљење напасти...

Милисав Савић, *Ујак наше вароши* (1977)

- (a) Коментаришите представљање села, вукова и природе у овоме одломку.
- (b) Коментаришите начине на које се симбол и наративни глас користе у овоме одломку да се ангажује читалац и истражите његове кључне бриге.

2.

**Лепоти твојој
дариваћу риме**

Кроз тмину, гротла и предворја пакла
битишем давно отаљане дане
у каменом срцу, што је к'о од стакла
последњи зрак си што може да гране

5 О дјево бајна, осветлај ми дане
утеху пружи песнику што пати
љубављу твојом извидај ми ране
поново осмех на лице ми врати

10 Лепоти твојој дариваћу риме
љубави коју неизмерно дајеш
твоје ћу нежно шапутати име
кроз песме моје где вечно трајеш.

Веселин П. Целетовић, *Народна књига* (2005)

- (a) Коментаришите о томе како су представљене и истражене теме песме.
- (b) Коментаришите о начину на који су лирски карактери песме и емоције приказане кроз језик и кориштење књижевних средстава.
-